

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 7 март 2023 г.

Конституционният съд в състав: председател - Павлина Панова, членове: Мариана Карагьозова-Финкова, Константин Пенчев, Филип Димитров, Таня Райковска, Надежда Желепова, Атанас Семов, Красимир Влахов, Янаки Стоилов, Соня Янкулова, при участието на секретар-протоколита Милена Петрова разгледа в закрито заседание на 7 март 2023 г. конституционно дело № 5/2023 г., докладвано от съдията Константин Пенчев.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 01.02.2023 г. по искане на 71 народни представители от 48-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение на Народното събрание от 20.01.2023 г. за освобождаване на председателя на Сметната палата (обн. ДВ, бр. 8/2023 г.).

В мотивите на искането са наведени съображения, според които решението за освобождаване на председателя на Сметната палата е взето произволно, извънредно и немотивирано, в нарушение на императивни законови норми. Конкретно вносителят твърди, че в процеса на приемане на атакуваното решение не са спазени изрично предвидените в закона основания и процедура за освобождаване на председателя на Сметната палата. Поддържа се още, че взетото решение променя състава на Сметната палата и по този начин поставя в риск приемането на валидни актове от този орган, тъй като не е избран нов заместник-председател на мястото на определения временно за председател.

Според вносителя тези обстоятелства обосновават нарушение на принципа на правовата държава, прогласен в чл. 4, ал. 1 от Конституцията, и по-специално - на такива негови компоненти, каквито са правната сигурност, законността и предвидимостта. Твърди се, че по този начин се накърнява и статусът на Сметната палата като независим конституционен орган (чл. 91, ал. 1 от Конституцията).

В искането вносителят аргументира и нарушение на ал. 3 на чл. 4 от Конституцията, в която е прогласено задължението на България да участва в изграждането и развитието на Европейския съюз. Според него с приетото решение за освобождаване на председателя на Сметната палата българската държава се отклонява от своите задължения, произтичащи от правно обвързващите я актове на Европейския съюз. Посочени са разпоредби от Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз, както и практика на Съда на Европейския съюз, от които вносителят извежда задължение за българската държава да се придържа към гаранциите за независимост на националния одиторски орган.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Конституционният съд е сезиран от субект, оправомощен по чл. 150, ал. 1 от Конституцията, и искането му има за предмет обнародван акт на Народното събрание, който подлежи на конституционен контрол по реда на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

В съответствие с чл. 17, ал. 1 ЗКС искането е изготвено в писмена форма и е надлежно мотивирано. То съдържа всички изискуеми реквизити по чл. 18, ал. 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС).

По същия въпрос Конституционният съд не е постановявал решение, нито определение за недопустимост, поради което не е налице и отрицателната процесуална предпоставка, която да изключва допустимостта на искането, по смисъла на чл. 21, ал. 6 ЗКС.

Предвид гореизложеното, Конституционният съд намира, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

С оглед предмета на конституционното производство съдът приема, че като заинтересовани институции на основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да конституира: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, министъра на финансите и Сметната палата.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС, следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Дарина

Зиновиева, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Деяна Марчева, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Мартин Белов, доц. д-р Наталия Киселова и доц. д-р Симеон Гройсман.

Като заинтересована страна по делото следва да се конституира и Цветан Лилев Цветков.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на 71 народни представители от 48-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение на Народното събрание от 20.01.2023 г. за освобождаване на председателя на Сметната палата (обн. ДВ, бр. 8/2023 г.).

Конституира като заинтересовани институции и страни по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, министъра на финансите, Сметната палата и Цветан Лилев Цветков, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се предостави 30-дневен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана да представят правно мнение в същия срок до проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Дарина Зиновиева, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Деяна Марчева, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Мартин Белов, доц. д-р Наталия Киселова и доц. д-р Симеон Гройсман.

Председател: Павлина Панова